

**MAKTABGACHA TA'LIMDA MALAKA OSHIRISH TIZIMINI
TRANSFORMATSIYALASH: MUAMMOLAR, ZAMONAVIY
TENDENSIYALAR VA ISTIQBOLLI YO'NALISHLAR
TRANSFORMING THE SYSTEM OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT
IN PRESCHOOL EDUCATION: PROBLEMS, MODERN TRENDS AND
PROSPECTIVE DIRECTIONS**

Abdullayeva Durdona Lutfillo qizi
38-maktabgacha talim tashkiloti tarbiyachisi

Annotation: *Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tizimida malaka oshirish jarayonini transformatsiyalash bilan bog'liq muammolar, zamonaviy tendensiyalar va istiqbolli yo'nalishlar tahlil qilinadi. Maktabgacha ta'lim pedagoglarining kasbiy malakasini oshirish jamiyat talablariga moslashuvchan bo'lishi zarurligi qayd etilgan. Ushbu jarayonda yangi pedagogik texnologiyalarni joriy etish, raqamli resurslardan foydalanish va ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan zamonaviy metodikalar muhim o'rin tutadi. Maqolada transformatsiyalash jarayonida duch kelinadigan muammolar, xususan, infratuzilma yetishmovchiligi, malaka oshirish dasturlarining eskirganligi va kadrlar tanqisligi kabi masalalar ko'tariladi. Shuningdek, ilg'or tajribalar va istiqbolli yo'nalishlar taklif etiladi.*

Kalit so'zlar: *maktabgacha ta'lim, malaka oshirish, transformatsiya, zamonaviy tendensiyalar, pedagogik texnologiyalar, raqamli resurslar, ta'lim sifati, kasbiy rivojlanish, istiqbolli yo'nalishlar.*

Annotation: *This article analyzes the problems, modern trends, and prospective directions related to the transformation of the process of qualification improvement in the preschool education system. It was noted that it is necessary to improve the professional qualification of preschool education pedagogues to be flexible to the requirements of the society. In this process, the introduction of new pedagogical technologies, the use of digital resources, and modern methods aimed at improving the quality of education play an important role. The article highlights the problems faced in the process of transformation, in particular, the lack of infrastructure, the obsolescence of training programs, and the shortage of personnel. Best practices and promising directions are also offered.*

Keywords: *preschool education, professional development, transformation, modern trends, pedagogical technologies, digital resources, quality of education, professional development, prospective directions.*

Kirish. Maktabgacha ta'lim bolalarning intellektual, jismoniy va ijtimoiy rivojlanishida asosiy bosqichlardan biri hisoblanadi. Ushbu jarayonda pedagoglarning kasbiy malakasi ta'lim sifatini oshirishda hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Hozirgi globallashuv va raqamli texnologiyalar davrida maktabgacha ta'limda malaka oshirish tizimini zamonaviy talablarga moslashtirish dolzarb vazifalardan biriga aylandi. Innovatsion texnologiyalarni joriy etish, pedagoglarni zamonaviy metodika va uslublar bilan tanishtirish, shuningdek, malaka oshirish jarayonini moslashuvchan va samarador qilish orqali ta'lim sifatini yangi bosqichga ko'tarish mumkin.

Biroq, bu sohada bir qator muammolar saqlanib qolmoqda: infratuzilmaning yetishmasligi, eskirgan o'quv dasturlari va pedagoglarning malaka oshirishga qiziqishining pastligi shular jumlasidandir. Shu bilan birga, zamonaviy tendensiyalar, jumladan, raqamli texnologiyalar va masofaviy o'qitish imkoniyatlari yangi yechimlarni taklif etmoqda. Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tizimida malaka oshirishning mavjud muammolari, zamonaviy tendensiyalari va istiqbolli yo'nalishlari tahlil qilinadi. Bu sohani rivojlantirishga qaratilgan samarali yondashuvlar taklif qilinadi.[1]

Muhokama va natijalar. Maktabgacha ta'limda malaka oshirish tizimini transformatsiyalash dolzarb masalalardan biri bo'lib, bu jarayon pedagoglarning kasbiy rivojlanishini ta'minlash va ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan. Quyida ushbu tizimdagi asosiy muammolar, zamonaviy tendensiyalar va istiqbolli yo'nalishlar muhokama qilinadi.[2]

1. **Infratuzilma yetishmovchiligi:** Ko'plab hududlarda malaka oshirish markazlarining yetishmasligi yoki mavjud markazlarning moddiy-texnik bazasining zamon talablariga javob bermasligi pedagoglarning malaka oshirish imkoniyatlarini cheklab qo'ymoqda. Shuningdek, qishloq joylarida faoliyat olib borayotgan o'qituvchilar uchun trening va seminarlarga qatnashishning qiyinligi bu jarayonni yanada murakkablashtirmoqda.

2. **Dasturlarning eskirganligi:** Malaka oshirish dasturlarining aksariyati zamonaviy ta'lim talablariga javob bermaydi. Interfaol metodlar, raqamli texnologiyalar va masofaviy o'qitish elementlari yetarlicha joriy etilmagan. Bu esa pedagoglarning o'quv jarayonida innovatsion yondashuvlardan foydalanish qobiliyatini cheklaydi.

3. **Motivatsiya yetishmovchiligi:** Ko'plab pedagoglar o'z malakasini oshirishga yetarli e'tibor bermaydi. Bu, bir tomondan, qiyosiy rag'batlantirish tizimining yetishmasligiga, boshqa tomondan, treninglar sifatining pastligi va amaliy ahamiyatining cheklanganligiga bog'liq.

Zamonaviy tendensiyalar:

1. **Raqamli texnologiyalar integratsiyasi:** Raqamli platformalar va onlayn treninglar pedagoglarning malaka oshirish jarayonini qulay va samarali qilishda

muhim ahamiyatga ega. Zoom, Google Classroom va boshqa onlayn vositalar orqali treninglar o'tkazish pandemiya davrida keng qo'llanilgan va uning samarasi amalda isbotlangan.

2. **Moslashuvchan ta'lim modellarini joriy etish:** Blended learning (aralash ta'lim) modeli orqali pedagoglar nazariy bilimlarni onlayn o'rganib, amaliy mashg'ulotlarni o'z joylarida tashkil qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu model malaka oshirishning zamonaviy talablariga moslashuvchan bo'lishini ta'minlaydi.

3. **Innovatsion metodikalar:** STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) yondashuvi asosida malaka oshirish dasturlari yaratilmoqda. Bu yondashuv pedagoglarni bolalarning kreativ fikrlashi, muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan innovatsion usullar bilan tanishtiradi.

Ushbu muammolar va tendensiyalarni o'rganish shuni ko'rsatadiki, maktabgacha ta'limda malaka oshirish tizimini transformatsiyalashning quyidagi yondashuvlari samarador hisoblanadi:[3]

- **Masofaviy o'qitishning rivojlantirilishi:** Onlayn platformalar orqali keng qamrovli treninglarni tashkil qilish pedagoglarning geografik cheklovlarini bartaraf etadi.

- **Raqamli vositalar va resurslarni joriy etish:** Elektron o'quv materiallari, video darsliklar va interfaol vositalar orqali pedagoglarning bilim va ko'nikmalarini zamonaviy talablarga moslashtirish mumkin.

- **Qaror qabul qilishda tajriba almashinuvi:** Hududlararo va xalqaro miqyosda ilg'or pedagogik amaliyotlarni o'rganish va joriy etish ta'lim sifatini oshirishda samarali natijalar bermoqda.

Malaka oshirish tizimini transformatsiyalash, yangi texnologiyalarni joriy etish va pedagoglarni motivatsiyalash orqali maktabgacha ta'limda sifatni oshirishga erishish mumkin. Bu yo'nalishdagi islohotlar uzluksiz davom ettirilishi va jamiyat ehtiyojlariga mos ravishda yangilanishi zarur.[4]

Xulosa. Maktabgacha ta'limda malaka oshirish tizimini transformatsiyalash – zamonaviy jamiyat ehtiyojlariga mos pedagoglarni tayyorlash va ta'lim sifatini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu jarayonda innovatsion texnologiyalarni joriy etish, malaka oshirishning moslashuvchan modellarini ishlab chiqish va pedagoglarni rag'batlantirishning samarali tizimini shakllantirish muhim o'rin tutadi.

Tahlil shuni ko'rsatadiki, mavjud muammolar, xususan, infratuzilma yetishmovchiligi, eskirgan dasturlar va motivatsiya yetishmasligi, transformatsiya jarayoniga to'siq bo'lmoqda. Biroq, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, xalqaro tajriba va zamonaviy yondashuvlardan foydalanish orqali bu muammolarni bartaraf etish mumkin.

Kelajakda maktabgacha ta'lim tizimini yanada rivojlantirish uchun davlat siyosati, mahalliy tashabbuslar va xalqaro hamkorlikning uzviy integratsiyasi talab etiladi.

Malaka oshirish tizimiga e'tiborning kuchaytirilishi ta'lim jarayonini yangi bosqichga ko'tarib, bolalarning intellektual va ijtimoiy rivojlanishiga xizmat qiladi. Shu tariqa, maktabgacha ta'lim sohasida yuqori malakali kadrlarni tayyorlash ta'limning umumiy sifatini oshirishning kalit omillaridan biri bo'lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi. (2021). Biz haqimizda. <http://moliya.uz/uz>
2. Osiyo taraqqiyot banki. (2020). O'zbekiston: O'zbekiston uchun ta'lim sohasini baholash. <https://www.adb.org/publications/education-sectorassessment-uzbekistan>
3. Mamleeva, Alfia. (2018). Developing Soft Skills And Critical Thinking. 1914-1921. 10.15405/eps bs.2018.12.02.202.
4. Jahon banki. (2018). O'zbekistonda maktabgacha ta'limni takomillashtirish. <https://www.worldbank.org/en/results/2018/06/20/improving-preschool-education-uzbekistan>